

www.gaudesaboos.be

Interview Pieter Gaudesaboos: 'Ik hou van knallende kleuren'

29 APRIL 2006 - STEFFI DERUYTER & MELANIE VANDENBROUCKE

Zaterdagmorgen 29 april, 10:30. Afspraak in Gent bij Pieter Gaudesaboos, een jonge illustrator-vormgever, met een uitzonderlijke grafische stijl. De grote doorbraak kwam er met het in 2003 gepubliceerde en alom geprezen "Roodlapje" waarmee hij zelfs een plaatsje veroverde op de shortlist van de Gouden Uil. Na een lange treintocht en enkele minuutjes zoeken, kwamen we uiteindelijk terecht bij zijn gezellig huisje voor een leuke babbel met een bijzondere kunstenaar...

DOOR STEFFI DERUYTER & MELANIE VANDENBROUCKE

Leef je eerder in een fantasiewereld of in een kinderwereld?

Voor mij is dit niet echt een kinderwereld, en heel veel illustratoren zijn het hiermee met mij eens. Vroeger was een prentenboek altijd een kinderboek, terwijl er nu heel veel illustratoren zijn die boeken maken die niet echt of niet alleen voor kinderen zijn. Vroeger waren er weinig prentenboeken voor volwassenen, maar nu heb je bijvoorbeeld al strips en andere boeken. Voor mij is het eerder een fantasiewereld.

Hoe komt een boek tot stand?

Eigenlijk zijn er drie fases: de creatieve fase, de meer concrete fase en de technische fase. De creatieve fase is de tofste fase, omdat er dan nog niets vast ligt. Je kunt dan experimenteren en brainstormen en alles doen wat je wil. De tweede fase is die waarin je het boek maakt. Dat is ook plezant, maar vooral ook veel werken. De laatste fase is het moment waarop je naar de uitgeverij stapt en allerlei fouten moeten verbeterd worden. Dit is echt geen leuke fase, want dan ben je eigenlijk niet meer bezig met ontwerpen. Deze fase duurt gelukkig maar ongeveer een maand, waardoor je snel terug zin krijgt om weer iets leuks te doen.

Ben je het altijd eens met wat de uitgeverij beslist?

Ik heb het geluk dat de mensen van de uitgeverij nooit veel veranderen aan mijn boeken. De uitgeverij heeft op voorhand ook gezegd dat ze mijn eerste boek – 'Roodlapje' - wilden uitgeven, vooral omdat het zo'n eigenzinnig boek was. Naast dit soort boeken, bestaan er ook een heleboel traditionele boeken over bijvoorbeeld pony's en dat soort dingen. Ook in deze boeken zijn de uitgeverijen geïnteresseerd omdat ze degelijk gemaakt zijn en goed verkopen, maar ze zijn totaal niet experimenteel. De mensen van Lannoo hadden dus verwacht dat 'Roodlapje' goed zou verkopen. Maar toen het zover was, durfde geen enkele boekhandel het wagen om het boekje aan te schaffen, omdat ze het te experimenteel vonden. Dankzij mijn nominatie voor de Gouden Uil en de Boekenpluim is het boekje toch een groot succes geworden. Het goede is dat ik daardoor een soort publiek heb gekregen dat van eigenzinnige en experimentele boeken houdt. En daarom geeft de uitgeverij me telkens de raad om geen te brave boeken te maken. Ik heb een uitgesproken afspraak met de uitgeverij: als ze commentaar hebben in verband met de tekst of grammatica, dan discussieer ik daar weinig over. In 'Hoe oma plots verdween' zaten er bijvoorbeeld heel veel woorden waarvan ik eigenlijk niet wist dat ze West-Vlaams waren, zoals 'chauffage' in plaats van 'verwarming' of 'nonkel' in plaats van 'oom'. Dit zijn dus kleine discussies. Bij 'Negen schijfjes banaan op zoek naar een plekje om in te slapen' was er een grote discussie en dit was zowel voor de uitgever als voor mij het meest lastige boek. We hebben heel lang over de tekst zitten discussiëren en uiteindelijk is die helemaal aangepast. Voor de foto's had ik eerst gekozen om iets Sesamstraat-achtigs te doen met de schijfjes banaan: ik had knopen gemaakt met daarrond een gewikkeld stofje, waardoor je heel goed kon zien dat het geen echte schijfjes waren. Toen ik naar de uitgeverij stapte, vonden ze het concept heel goed, maar ze stelden voor om echte schijfjes banaan te gebruiken. Toen heb ik voor mezelf de test gedaan en het was inderdaad wel een stuk beter met echte schijfjes. 'Negen schijfjes banaan' was het enige boek

waarvan ik de foto's allemaal opnieuw heb genomen en waarvan de tekst volledig is aangepast. Bij mijn andere boeken waren er kleinere discussies die meestal gingen over de tekst. Op mijn grafisch werk heeft de uitgever zelden commentaar.

Vind je het leuk om met andere mensen samen te werken?

Ik vind het eigenlijk heel dubbel: langs de ene kant vind ik het een luxe om alleen te werken, omdat je nooit hoeft te discussiëren en altijd je zin kan doen. Maar langs de andere kant is het ook eens iets anders. Voor 'Stad' heb ik samengewerkt met Koen de Poorter en ik ben van plan om binnenkort samen te werken met Sabien Clement. Ik denk dat ik het in de toekomst zal blijven combineren.

Heb je rituelen voor je aan een boek begint?

Nee, eigenlijk niet. Hetgeen ik enkel nodig heb, is regelmaat en structuur in mijn werk. Eigenlijk kun je alle illustratoren in twee categorieën plaatsen. Je hebt kunstenaars die alles gaan uitstellen, maar je hebt ook kunstenaars zoals ik die heel strikt werken. Dat klinkt wel saai, maar juist omdat het werk zo chaotisch is, heb ik dat nodig. Ik werk meestal van 's morgens 9 uur tot 13 uur 30 en dan werk ik terug verder van 14 uur tot 18 uur. Je ziet, het is wel heel strikt bij mij. Maar ik zou het niet plezant vinden als ik iets anders zou doen als mijn werk niet lukt. Ik heb het nodig om tegen mezelf te zeggen van "Nee, blijf hier zitten en werk erop door tot het uiteindelijk wel lukt". 's Avonds doe ik meestal niets, want ik ga vaak sporten. Als ik dan terug thuiskom dan heb ik soms nog een ideetje dat ik graag nog eventjes zou uitwerken, maar uiteindelijk ben ik er dan nog twee uur mee bezig. Voor de rest heb ik geen grote rituelen, behalve veel slapen en een strikt schema. Heel saai, net zoals je examens doet.

Wat vind je van jezelf je mooiste boek?

Ik was in het begin heel bang dat ik me later zou schamen voor een boek dat ik had gemaakt, want dat overkomt veel illustratoren. Ik was bang dat ik over vijf jaar zou zeggen "Oh shit, Roodlapje". En nu vind ik het goed ik me voor geen enkel boek schaam en dat elk boek wel een publiek bereikt heeft. Meestal vind ik mijn laatste boek het mooiste. Nu is mijn lievelingsboek 'Stad', maar ik ben nu ook aan het volgende bezig en binnenkort vind ik het volgende het mooiste. En ik weet dat ik over een half jaar het daaropvolgende boek het mooiste zal vinden. Maar toch vind ik dat moeilijk om te zeggen, want ik vind dat elk boek wel iets heeft.

Lees je zelf je boekjes nog eens opnieuw?

Dat is heel moeilijk en raar, hoor. Op het moment dat 'Roodlapje' gedrukt was, heb ik daar waarschijnlijk een half jaar niet door durven bladeren omdat ik bang was dat ik eventuele fouten zou ontdekken. Door ook zo lang aan het boekje te werken, was ik het ook helemaal beu geworden. Met 'Negen schijfjes banaan' ging het al veel beter; het duurde maar een maand vooraleer ik het opnieuw las. 'Hoe oma plots verdween' heb ik na twee weken eens volledig in de trein gelezen. Nu gaat het al veel beter, maar ik blader liever eens door de boekjes dan dat ik ze lees. Ik lees enkel mijn boekjes volledig, als ik moet voorlezen voor een workshop. Ik denk dat er nog veel meer tijd moet tussen zitten. Misschien zal ik over tien jaar één van mijn boekjes vastpakken en opnieuw verbaasd kunnen zijn. Maar nu weet ik alles nog zo goed zodat ik mijn boekjes niet neutraal kan lezen.

Gelden originaliteit en creativiteit enkel voor je boekjes of ook voor in het dagelijks leven?

Volgens mij heeft iedereen wel een vorm van creativiteit in zich, maar voor de een is dat alleen veel expressiever en uitbundiger dan voor de ander. Ik heb dat vooral in kleur; ik hou van knallende kleuren, maar in andere dingen ben ik dan heel serene. Ik heb niet graag mensen die onderscheid maken tussen 'dat is kind' en 'dat is volwassen'. Ik vind dat dit allemaal in elkaar doorloopt.

Is het altijd je droom geweest om iets te doen in verband met kinderliteratuur?

Ik heb als opleiding voor vormgeving gekozen, dus wist ik al op voorhand dat ik dat

zou worden. Maar in die lessen moesten wij veel schetsen maken en ik was daarbij de slechtste van heel de klas. Ik vond het eigenlijk supersaai. In mijn laatste jaar moesten we twee schetsboeken vol getekend hebben. Dat vond ik verschrikkelijk en daardoor was er bij mij maar een half schetsboek vol. Toen ik bij de jury kwam heb ik dan ook gezegd dat dit niets voor mij was en dat ik geen tekenaar ben. Ik heb die twee schetsboeken weggelegd toen ik fotografie ben gaan studeren. In de loop van dat jaar heb ik terug dat ene lege schetsboek gepakt en ik ben gaan tekenen zonder rekening te houden met al die technische normen, want daardoor ben ik tekenen echt beginnen haten. Ik ben gewoon tekeningen beginnen maken die ik zelf leuk vond en zo ben ik weer plezier beginnen beleven met het tekenen. Vanaf dat moment ben ik beginnen denken dat kinderboeken illustreren misschien wel iets voor mij zou kunnen zijn. Ik wist dit dus zeker niet van vroeger. Ik deed wel van die zotte dingen zoals met cassettes een radioprogramma maken, krantjes schrijven of stripverhalen tekenen. Zo'n dingen heb ik veel gedaan, maar ik heb nooit aandacht voor kinderboeken gehad.

Ons literatuurploegje ging ook op bezoek bij Tine Mortier, en zij had de volgende vraag voor jou: "Stel dat je verplicht zou worden om voor één enkele artistieke discipline te kiezen, welke zou het worden? Met andere woorden, kan je leven zonder te schrijven, of zonder te illustreren, of zonder vorm te geven, of ...?"

Ik vind het eigenlijk heel moeilijk om daar op te antwoorden, want als cliché zou ik zeggen dat ik dat allemaal even belangrijk vind. Eerst en vooral zal ik nooit zeggen dat ik schrijver ben. Ik heb ook niet echt het gevoel dat ik echt goed kan schrijven, want een boek met alleen maar tekst is niet aan mij besteed. Het is al altijd mijn droom geweest om eens een boek te maken zonder tekst of met enkele zinnestukjes, maar waar je toch nog een duidelijk verhaal in herkent. Als ik echt zou moeten schrijven, dan zou ik het wel kunnen, maar ik zou er veel meer tijd voor nodig hebben en er geen plezier aan beleven. In tegenstelling tot schrijven, kan je illustreren met de muziek aan. Vroeger zei ik altijd dat ik vormgever was, maar nu ben ik al tot de stap van illustrator gekomen. Dus als ik één iets zou moeten kiezen, dan zou het illustreren zijn.

Van waar komt je interesse voor spulletjes uit de jaren '50,'60 en '70?

Omdat ik die tijd gewoon veel mooier vind dan de tijd van nu. Ik zou wel niet graag in die tijd geleefd hebben, omdat ik denk dat als je in die tijd leeft, je dat dan ook geen mooie tijd vindt. Misschien zullen wij over twintig jaar zeggen: "Ooh, dat is typisch de jaren 2000 !"

Ik vind de kinderboeken van de jaren '70 heel leuk. Ik heb prentenboeken liggen die te belachelijk zijn om te tonen, maar die wel heel koddig zijn omdat ze zo simpel, naïef en fel van kleur zijn. Ik vind alles van uit die periode eigenlijk leuk, zowel de meubels als het speelgoed. De periode daarna is een beetje beheerster, de jaren '80 is de fluoperiode, terwijl de jaren '90 heel dof en sereen zijn. Maar nu komen dat expressieve en die felle kleuren zo een beetje terug.

Als je een krijtje zou zijn, welk kleur zou je dan kiezen?

Voor mijn nieuwe boek - 'Pistache' - gebruik ik een roze-rood-achtig kleur dat net niet roze is, het is een beetje fuchsia-achtig. Ik vind dat een heel mooie kleur, zeker tegen een donkere achtergrond. Maar ik hou van veel felle kleuren. Als de uitgeverij tegen mij zou zeggen dat ik een boek mag maken in het zwart-wit, dan denk ik dat ik er niet aan zou beginnen.

En om af te ronden. Wat zou je doen als je op een onbewoond eiland zou zitten met enkel een tandenborstel en een badeendje?

Ik denk dat ik die tandenborstel zou gebruiken om iets in een stuk hout te kerven of om in het zand een tekening te maken. En het stuk hout zou ik vastbinden aan het badeendje en dan wegsturen naar de uitgever.